

Ivan Klinec
Ekonomický ústav SAV

**Úsvit
syntropickej
civilizácie**

Konferencia

Rio+20: Od udržiteľného rozvoje k ústupu ?

Divadlo hudby, Olomouc, 8. 11. 2012

Globálna kríza

Globálna kríza je spojená s koncom priemyselného modelu civilizácie a rozdeleného sveta, ktorý trval zhruba 200 rokov. Vytvárajúca sa globálna civilizácia potrebuje globálne modely fungovania sveta, ekonomickú teóriu pre nerozdelený svet, politiky a stratégie akceptujúce globálnu realitu s dôrazom na dlhodobé časové horizonty.

Globálna kríza, globálne riešenia

Riešením globálnej krízy je transformácia súčasného entropického modelu na syntropický model fungovania civilizácie.

Etika sa musí stať vedomým a kľúčovým prvkom fungovania vytvárajúceho sa modelu syntropickej civilizácie.

Vedomá evolúcia

- **Vedomá evolúcia je jedinou cestou zo súčasnej globálnej krízy**
 - **Vedomá evolúcia je založená na vedomej inkorporácii etiky do človekom vytvorených systémov ako sú ekonomika a spoločnosť**
 - **Vedomá evolúcia predpokladá porozumenie dlhodobých evolučných procesov ľudskej civilizácie**
 - **Vedomá evolúcia je spojená s transformáciou súčasných ekonomických systémov na syntropicke ekonomické systémy**

Vedomá evolúcia

Koncepty vedomej evolúcie

- **Jonas Salk**
- **Barbara Marx-Hubbardová**
 - **Eric Chaisson**
 - **R. Buckminster Fuller**
 - **Bela Banathy**

Vedomá evolúcia

Vedomá evolúcia je spojená s vedomou transformáciou industriálnych entropických ekonomických systémov na syntropický ekonomický systém, ktorého základom bude syntropická ekonomická teória.

Syntropická ekonomická teória

Ekonomía industriálneho veku

- Mechanistická paradigma
 - Zisk
- Reaktívne systémy
- Ekonomická teória ako ideológia

Ekonomía informačného veku

- Holistická paradigma
 - Syntropia
- Anticipatívne systémy
- Pluralita ekonomických teórií – puzzle paradigma

Holistické metodológie a prístupy

- **Disipatívne štruktúry – Ilya Prigogine**
- **Syntropia – R. Buckminster Fuller, Luigi Fantappie**
- **Implikátny poriadok a celopohyb – David Bohm**
- **Kreatívna deštrukcia – Joseph Schumpeter**
- **Systémový prístup, ekodesign – Fritjof Capra**
- **Entropický zákon – Nicholas Georgescu-Roegen**
- **Networking – John Arquilla, David Ronfeldt, Jessica Lipnack, Jeffrey Stamps**
- **Sieťovo-centrická organizácia – Arthur Cebrowski, John Garstka**
- **Swarming – Kevin Kelly, John Arquilla, David Ronfeldt**
- **Všeobecná sémantika – Alfred Korzybski**
- **Skrytý civilizačný kód – Alvin Toffler**
- **Informačná teória hodnoty – John Naisbitt**

Holistické metodológie a prístupy

- **Napodobovanie prírody, Modrá ekonomika – Gunter Pauli**
 - **Anticipatívne systémy – Robert Rosen**
 - **Vedomá evolúcia – Barbara Marx-Hubbardová**
 - **Vedomá evolúcia, etická evolúcia – Eric Chaisson**
 - **Etická evolúcia – Jonas Salk**
 - **Futrurológia – Ossip K. Flechtheim**
 - **Syntropia – Antonella Vanini**
 - **Syntropia – Ulisse Di Corpo**
 - **Anticipatívne vládnutie - Leon S. Fuerth**
 - **Anticipatívna demokracia – Clement Bezold**
 - **Win-Win World – Hazel Hendersonová**
 - **Vedomý kapitalizmus – Patricia Aburdeneová**

Syntropická ekonomická teória

- **Ekonomika ako živý organizmus**
- **Ekonomika ako anticipatívny systém**
- **Ekonomika ako syntropický systém**
- **Ekonomika ako otvorený podsystem vyšších systémov – spoločnosti, prírody, Univerza**
 - **Ekonomika ako nerozdelený celok**
- **Ekonomika ako nerozdelený celok a globalizácia ako celopohyb**
- **Ekonomika ako mapa, ekonomické teórie ako parciálne mapy ekonomickej reality**
 - **Ireverzibilita ekonomických procesov**
 - **Ekonomika ako dynamický organizmus**

Syntropická ekonomická teória

- **Ekonomické procesy ako procesy kreatívnej deštrukcie**
 - **Implementácia konceptu entropie do ekonomickej teórie**
 - **Implementácia konceptu syntropie do ekonomickej teórie**
- **Informácia ako in-formujúci a štruktúrotvorný faktor v ekonomike**
 - **Informačná teória hodnoty**
 - **Ekonomika ako disipatívna štruktúra**
 - **Výrobné faktory ako civilizačné atraktory**
 - **Ekonomické zákony totožné so zákonmi prírody a Univerza**
- **Obnovenie pôvodného významu ekonómie ako vedy o hospodárení**
 - **Sociálny kapitál ako dominantná forma kapitálu**
 - **Etika ako kľúčový prvok ekonomických systémov**

Ekonomika ako živý organizmus

- **Ekonomika je chápaná ako živý organizmus**
- **Holistická paradigma informačného veku nahrádza mechanisticku paradigmu industriálneho veku**

Ekonomika ako anticipatívny systém

- **Preorientácia ekonomických systémov smerom na budúcnosť je základným predpokladom prechodu k syntropickým ekonomickým systémom**
- **Súčasnú reaktívne ekonomické systémy sa musia transformovať na anticipatívne ekonomické systémy**

Ekonomika ako otvorený podsystem

- **Ekonomika je otvorený podsystem a časť vyšších systémov ako sú spoločnosť, príroda a Univerzum**
- **Zákony ekonomiky sú založené na zákonoch prírody a Univerza**

Ekonomika ako nerozdelený celok

- **Ekonomika je jeden nerozdelený celok**
- **Každá časť ekonomiky na každej úrovni – globálnej, národnej, lokálnej – je prepojená so všetkými ďalšími časťami**
- **Vývoj globálnej ekonomiky je prepojený s vývojom všetkých národných a regionálnych ekonomík**

Ekonomika ako implikátny poriadok

- **Ekonomika je druh implikátneho poriadku**
- **Skrytý kód civilizácie je druh implikátneho poriadku**
 - **Forma, štruktúra a princípy národných ekonomík sú formou explikátneho poriadku**
 - **Globalizačný proces je druh celopohybu**

Ekonomía ako mapa

- **Ekonomía je mapa**
- **Ekonomía nie je ekonomika**
- **Ekonomické teórie sú parciálne mapy ekonomickej reality**
- **Všetky ekonomické teórie sú limitované v čase, priestore a účele**
- **Žiadnu ekonomickú teóriu nie je možné absolutizovať v žiadnom čase alebo priestore**

Ireverzibilita ekonomických procesov

- **Ekonomické procesy sú vo svojej podstate ireverzibilné**
- **Ekonomika je dynamický organizmu a nie statický druh mechanizmu**
 - **Ekonomika je transformovaná prostredníctvom procesov Kreatívnej deštrukcie**
- **Kreatívna deštrukcia je permanentný proces ničenia obnovy ekonomickej rovnováhy vždy na novej úrovni**

Entropia ako základný koncept ekonomickej teórie

- Entropia je základným konceptom ekonomickej teórie umožňujúcim chápanie ekonomiky ako podsystemu prírody a Univerza
- Entropia má vzťah k celej ekonomike namiesto konceptu neistoty vo vzťahu iba k procesom rozhodovania a manažmentu

Syntropia ako základný koncept ekonomickej teórie

- **Syntropia je základným konceptom ekonomickej teórie umožňujúcim chápanie ekonomiky ako živého organizmu**
 - **Syntropia je spojená s preorientovaním ekonomických systémov smerom na budúcnosť**

Informácie ako in-formačný a štruktúrotvorný faktor

- Informácie sú in-formačný a štruktúrotvorný faktor, ktorý vytvára novú štruktúru ekonomiky, spoločnosti a civilizácie – informačnú spoločnosť
- Informácie sú novým výrobným faktorom
 - Informácie sú novou formou kapitálu
 - Informácie sú novou formou zdroja
 - Informácie sú novou formou tovaru

Informačná teória hodnoty

- Ekonomická hodnota je vytváraná informáciami
- Ekonomická hodnota je pridávaná informáciami
 - Ekonomický zisk je generovaný inkorporovaním viac informácií do produktov a služieb
- Generovanie informácií je nerovnováhu vytvárajúci proces
- Difúzia informácií je rovnováhu obnovujúci proces
- Procesy networkingu sú založené na lepšom prístupe k informáciám, preto viac sietí znamená väčšiu hodnotu a väčšie zisky

Ekonomika ako disipatívna štruktúra

- **Ekonomika je disipatívnou štruktúrou**
 - **Ekonomika disipuje energiu**
 - **Ekonomika disipuje materiály**
 - **Ekonomika disipuje kapitál**
 - **Ekonomika disipuje informácie**
- **Rozvoj trhov umožňuje disipáciu všetkých výrobných faktorov ekonomiky**

Ekonomické výrobné faktory ako civilizačné atraktory

■ Civilizačné atraktory industriálneho veku

- Pôda
- Práca
- Kapitál

■ Civilizačné atraktory informačného veku

- Informácie
- Znalosti
- Pozornosť

Ekonomické výrobné faktory ako civilizačné atraktory

- **Ekonomická a civilizačná transformácia je procesom zmeny civilizačných atraktorov**
- **Ekonomika a civilizácia sa reštrukturujú okolo nových civilizačných faktorov vo forme výrobných faktorov ekonomiky**
 - **Platformo-centrická organizácia civilizácie je nahradzovaná sieťovo-centrickou organizáciou**

Základná štruktúra ekonomiky

- **Štruktúra ekonomiky industriálneho veku**

- **Platformo-centrická organizácia**

- **Štruktúra ekonomiky informačného veku**

- **Sieťovo-centrická organizácia**

Obnova pôvodného významu ekonómie ako vedy o hospodárení

- **Vytvárajúca sa globálna ekonomika a procesy globalizácie sú výzvou a šancou pre obnovu pôvodného významu ekonómie ako vedy o hospodárení**

Sociálny kapitál ako kľúčový prvok ekonomických systémov

- **Sociálny kapitál ako dominantná forma kapitálu v syntropických ekonomických systémoch**
- **Obnova sociálneho kapitálu**
- **Politiky relokalizácie a obnovy lokálnych ekonomík**

Etika ako kľúčový prvok ekonomických systémov

- **Inkorporácia etiky do ekonomických systémov na všetkých úrovniach**
 - **Etická trhová ekonomika**
 - **Etické trhy**

Úsvit syntropickej civilizácie

Nové ekonomické koncepty a teórie, fungujúce na báze syntropických princípov, umožňujú postupné vytváranie syntropického modelu ekonomiky, ktorý nahradí doterajší dominantný entropický model ekonomiky.

Syntropické ekonomické koncepty a teórie

- **Win-Win World Hazel Hendersonovej**
- **Hrubé národné šťastie Jigme Wangchucka**
 - **Modrá ekonomika Guntera Pauliho**
- **Ekonomia šťastia Heleny Borberg-Hodge**
- **Kozmická loď Zem R. Buckminstera Fullera**

Ďakujem Vám za pozornosť !